

Projekt

z dnia 21 marca 2022 r.

Zatwierdzony przez

**UCHWAŁA
RADY GMINY CHOCZEWO**

z dnia 2022 r.

NR

w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022-2025

Na podstawie art 18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2022r. poz. 559 tj.) w związku z art. 4(1) ust. 1, ust. 2 i ust. 5 ustawy z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2021r. poz. 1119 z późn. zm.) oraz art. 10 ust. 2, 2a i 2b ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2020 r. poz. 2050 z późn. zm.) Rada Gminy Choczewo uchwała, co następuje:

§ 1. Uchwała się „Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022-2025”, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Traci moc uchwała nr 306/2021 z dnia 23 listopada 2021 r. w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii Gminy Choczewo na rok 2022.

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem 01 kwietnia 2022r.

Przewodniczący Rady Gminy

Krzysztof Łasiński

**Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania
Problemów Alkoholowych
oraz Przeciwdziałania Narkomanii
na terenie Gminy Choczewo na lata 2022-2025 r.**

Choczewo, 2022 r.

Spis treści

I WPROWADZENIE	3
I 1. Wstęp	3
I 2. Podstawowe pojęcia	4
I 3. Dane o gminie	6
II UMOCOWANIE PRAWNE PROGRAMU	6
III. DIAGNOZA PROBLEMU UZALEŻNIEŃ NA TERENIE GMINY CHOCZEWO	8
III 1. Wnioski i podsumowanie wyników badań wśród dorosłych mieszkańców gminy	8
III 2. Wnioski i podsumowanie wyników badań wśród uczniów gminy Choczewo	10
III 3. Wnioski i podsumowanie wyników badań wśród sprzedawców napojów alkoholowych gminy Choczewo	13
IV DIAGNOZA UZALEŻNIEŃ BEHAWIORALNYCH	14
IV 1. Uzależnienia behawioralne w grupie dorosłych mieszkańców	14
IV 2. Uzależnienia behawioralne w środowisku dzieci i młodzieży	16
V. ADRESACI PROGRAMU	18
VI. CELE I ZADANIA PROGRAMU	19
Cel szczegółowy I: Działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz zwiększanie kompetencji osób związanych z działalnością na rzecz profilaktyki, przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy w rodzinie.	19
Cel szczegółowy II: Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i współuzależnionych oraz udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy psychologicznej, prawnej.	20
Cel szczegółowy III: Udzielanie rodzinom, dzieciom, młodzieży dotkniętym patologiami, w których występują problemy uzależnień, pomocy: opiekuńczo-wychowawczej, społecznej, psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.	20
Cel szczegółowy IV: Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów spowodowanymi uzależnieniami od alkoholu, narkotyków, dopalaczy i innych, oraz przeciwdziałanie przemocy w rodzinie, w szczególności skierowanej do dzieci, młodzieży i rodziców.	21
Cel szczegółowy V: Przeciwdziałanie uzależnieniom behawioralnym	21
Cel szczegółowy VI: Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 131 i 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.	22
Cel szczegółowy VII: Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych służących rozwiązywaniu problemów uzależnień oraz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.	22
VII. DZIAŁANIA REALIZOWANE W PARTNERSTWIE Z ZESPOŁEM – SZKOLNO PRZEDSZKOLNYM W CHOCZEWIE I ZESPOŁEM SZKOLNO – PRZEDSZKOLNYM W CIEKOCIEŃ	23
IX. REALIZATORZY PROGRAMU	23
X. ZASADY WYNAGRADZANIA CZŁONKÓW GMINNEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH	24
XI. ZASADY I ŹRÓDŁA FINASOWANIA PROGRAMU	24

I WPROWADZENIE

I 1. Wstęp

Na mocy Ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi nałożono na gminę obowiązek podejmowania działań zmierzających do ograniczenia spożycia napojów alkoholowych, inicjowania i wspierania przedsięwzięć mających na celu zmianę obyczajów w zakresie sposobu spożycia tych napojów, przeciwdziałania powstawaniu i usuwaniu następstw nadużywania alkoholu, oddziaływania na osoby nadużywające alkoholu oraz udzielania pomocy ich rodzinom.

Ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii również wymienia katalog zadań, za realizację których odpowiedzialna staje się gmina. Skupiają się one wokół szeroko rozumianej pomocy osobą uzależnionym i zagrożonym uzależnieniem oraz ich rodzin a także profilaktyce adresowanej do różnych grup wiekowych, zwłaszcza dzieci i młodzieży.

Szkodliwe używanie alkoholu oraz narkotyków powoduje szkody zdrowotne i społeczne takie jak: naruszenie zasad bezpieczeństwa publicznego, przestępczość, wypadki samochodowe, przemoc w rodzinie, ubóstwo i bezrobocie.

Problemy związane z alkoholem oraz innymi substancjami psychoaktywnymi powodują także wysokie koszty ekonomiczne ponoszone przez państwo. Koniecznym staje się podejmowanie działań zmierzających do ograniczania popytu i podaży tych środków, oraz realizacja zadań mających na celu redukcję szkód zdrowotnych i społecznych wynikających z używania substancji psychoaktywnych. Szczególnie istotne jest, by działania te podejmowane były już na poziomie lokalnym. Wszelkie działania redukujące tego typu szkody i zapobiegające powstawaniu problemów stanowią podstawę do przywracania równowagi zdrowotnej i społecznej osoby uzależnionej oraz innych współuzależnionych.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na terenie Gminy Choczewo na lata 2022-2025 r., zwany dalej „Programem” jest kontynuacją zadań realizowanych w 2021 r. i określa zakres i formę realizacji zadań, będących jednocześnie zadaniami własnymi gminy w obszarze tych zagadnień społecznych, które będą realizowane w latach 2022-2025 r.

Jednocześnie w Programie uwzględniono aspekt przeciwdziałania uzależnieniom behawioralnym, co jest zbieżne z nowym brzmieniem obu wyżej wymienionych ustaw, obowiązującym od 1 stycznia 2022 r. wskutek wejścia w życie Ustawy z dnia 17 grudnia 2021 r. o zmianie ustawy o zdrowiu publicznym oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2021 poz. 2469).

Rada Gminy Choczewo, dostrzegając poważne problemy i zagrożenia dla społeczności lokalnej wynikające z nadużywania alkoholu oraz narkotyków i zjawiska uzależnień od czynności, przyjmuje niniejszy Program, uznając zdrowie i trzeźwość mieszkańców gminy za podstawowy warunek rozwoju moralnego i materialnego społeczeństwa.

I 2. Podstawowe pojęcia

Ryzykowne spożywanie alkoholu to picie nadmiernych jego ilości (jednorazowo i w określonym przedziale czasu) niepociągające za sobą aktualnie negatywnych konsekwencji, przy czym można oczekiwać, że się one pojawią, o ile obecny model picia nie zostanie zmieniony.

Szkodliwe picie alkoholu opisywane jest jako wzór picia, który już powoduje szkody zdrowotne, fizyczne bądź psychiczne, ale również psychologiczne i społeczne, przy czym nie występuje uzależnienie od alkoholu.

Uzależnienie od alkoholu jest następstwem długotrwałego, szkodliwego spożywania alkoholu, w którym picie uzyskuje zdecydowane pierwszeństwo przed zachowaniami, które niegdyś były dla osoby pijącej ważniejsze. Osoba uzależniona odczuwa silny nieodparty przymus sięgania po alkohol, doświadcza wielu nasilających się dolegliwości fizycznych i psychicznych po przerwaniu lub znacznym ograniczeniu picia (drżenie mięśniowe, wzmożona potliwość, zaburzenia snu, niepokój, drażliwość, lęki), które ustępują po wypiciu kolejnej porcji alkoholu, i pije alkohol inaczej, niż tego naprawdę pragnie (więcej i dłużej niż planuje, ma problemy z utrzymaniem zaplanowanej abstynencji).

Uzależnienie od substancji psychoaktywnych – zespół zjawisk psychicznych lub somatycznych wynikających z działania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych lub nowych substancji psychoaktywnych na organizm ludzki, charakteryzujący się zmianą zachowania lub innymi reakcjami psychofizycznymi i koniecznością używania stale lub okresowo tych środków lub substancji w celu doznania ich wpływu na psychikę lub dla uniknięcia następstw wywołanych ich brakiem; określone w art. 4 pkt 29 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii.

Używanie szkodliwe – rozumie się przez to używanie substancji psychoaktywnej określone w art. 4 pkt 30 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii.

Uzależnienie behawioralne – rozumie się przez to zaburzenia zachowania o charakterze nałogowym, niezwiązane z przyjmowaniem substancji psychoaktywnych, które wiążą się z odczuwaniem przymusu i brakiem kontroli nad wykonywaniem określonej czynności oraz

kontynuowaniem jej, mimo negatywnych konsekwencji dla jednostki oraz dla jej otoczenia. Do tego typu zaburzeń zachowania zalicza się przede wszystkim: uzależnienie od hazardu, od komputera i internetu, pracy, seksu, pornografii i zakupów.

NSP – nowa substancja psychoaktywna – każdą substancję lub grupy substancji pochodzenia naturalnego lub syntetycznego w formie czystej lub w formie preparatu działającą na ośrodkowy układ nerwowy, inną niż substancja psychotropowa i środek odurzający, stwarzającą zgodnie z rekomendacją Zespołu do spraw oceny ryzyka zagrożeń dla zdrowia lub życia ludzi związanych z używaniem nowych substancji psychoaktywnych, o której mowa w art. 18b ust. 1 pkt 3, zagrożenia dla zdrowia lub zagrożenia społeczne porównywalne do zagrożeń stwarzanych przez substancję psychotropową lub środek odurzający, lub które naśladują działanie tych substancji, określoną w przepisach wydanych na podstawie art. 44f pkt 3;

Niewątpliwie alkoholizm jest chorobą całej rodziny a nie tylko jednego z członków. Objawy alkoholizmu jednego z członków rodziny są główną zasadą organizującą i nadającą kształt życiu rodzinnemu. Tak też w okresie początkowym rodzina, podobnie jak alkoholik, zaprzecza istnieniu problemu choroby alkoholowej. Nikt na tym etapie nie myśli o szukaniu jakiegokolwiek pomocy. Potem następują próby pozbycia się problemu, tzn. rodzina ogranicza kontakt z otoczeniem, chroni swój wizerunek zewnętrzny, mimo narastających nieporozumień, konfliktów i awantur. Kolejny etap uzależnienia od alkoholu to faza chaosu - wiąże się z utratą nadziei na rozwiązanie problemu. U dzieci coraz bardziej widoczne stają się problemy emocjonalne, a współmałżonek toleruje picie, chroni i kryje pijącego. Wynika z tego, że cała energia rodziny koncentruje się głównie na próbach wpłynięcia na zachowania alkoholika i na przeciwdziałaniu im. Tym samym zaniedbuje się inne ważne sfery życia rodzinnego, a prawidłowe wychowywanie dzieci na skutek postępującego uzależnienia od alkoholu, właściwie staje się niemożliwe. Uzależnienie od alkoholu staje się osią spraw rodzinnych. Alkoholizm stopniowo zaczyna dominować w obszarze myślenia, kształtowania postaw oraz działań krewnych osoby pijącej. Choroba alkoholowa w wymiarze interpersonalnym dotyka trwale najbliższych alkoholika i wyrządza im ogromne szkody. Osoby współuzależnione są najczęściej nieświadomymi pomocnikami w piciu oraz w największym stopniu przyczyniają się do decyzji o jego zaprzestaniu i zwróceniu się o pomoc, mającej na celu możliwe jak najszybsze rozpoznanie objawów alkoholizmu i rozpoczęciu specjalistycznego leczenia. Dzieci alkoholików są najbardziej bezbronni i poszkodowani.

I 3. Dane o gminie

Gmina Choczewo jest to gmina wiejska, leżąca w powiecie wejherowskim. Powierzchnia gminy Choczewo wynosi 183,1 km², co stanowi 14,3% powierzchni powiatu.

Liczba mieszkańców gm. Choczewo przedstawiała się następująco w poszczególnych latach:

- ✓ w 2018 roku w gminie Choczewo zamieszkiwały 5529 osoby,
- ✓ w 2019 roku w gminie Choczewo zamieszkiwało 5495 osób,
- ✓ w 2020 roku w gminie Choczewo zamieszkiwało 5446 osoby,

II UMOCOWANIE PRAWNE PROGRAMU

Niniejszy Program został opracowany zgodnie z aktualnym stanem prawnym obowiązującym na terenie Polski, a w szczególności z przepisami:

- Ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi;
- Ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej;
- Ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie;
- Ustawy z dnia 09 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej;
- Ustawy z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym;
- Ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii;
- Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 28 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii;
- Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 marca 2021 r. w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021 - 2025 (Dz. U. z 2021 r. poz. 642), celem operacyjnym 2: Profilaktyka uzależnień,

Na podstawie przepisów Ustawy z dnia 17 grudnia 2021 r. o zmianie ustawy o zdrowiu publicznym oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2021 poz. 2469) wprowadzono począwszy od 1 stycznia 2022 r. nowe zasady w podejściu do gminnych programów.

Realizacja zadań gminy w zakresie profilaktyki uzależnień jest prowadzona w postaci uchwalonego przez radę gminy wspólnego gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii, który

stanowi część strategii rozwiązywania problemów społecznych i który uwzględnia cele operacyjne dotyczące profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii, określone w Narodowym Programie Zdrowia.

Fakultatywną częścią gminnego programu są zadania związane z przeciwdziałaniem uzależnieniom behawioralnym. Gminny program jest realizowany przez ośrodek pomocy społecznej albo centrum usług społecznych, o których mowa w przepisach o pomocy społecznej, lub inną jednostkę wskazaną w tym programie. W celu realizacji gminnego programu wójt (burmistrz, prezydent miasta) może powołać pełnomocnika. Gminny program sporządza się na okres nie dłuższy niż 4 lata.

Program uwzględnia wytyczne Krajowego Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom, jak również kierunki działań Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021-2025, którego celem strategicznym jest zwiększenie liczby lat przeżytych w zdrowiu oraz zmniejszenie społecznych nierówności w zdrowiu. Jednym z elementów składowych NPZ jest Krajowy Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w ramach którego wskazanych jest kilka obszarów do realizacji:

1) Promocja zdrowia m.in. poprzez działania edukacyjne tj. informacyjno-edukacyjne, w tym kampanie edukacyjne dotyczące ryzyka szkód wynikających ze spożywania alkoholu dla konsumentów i otoczenia, prowadzenie działań edukacyjnych dla dorosłych w zakresie szkód wynikających z picia alkoholu przez dzieci i młodzież; upowszechnianie informacji dotyczących zjawiska przemocy w rodzinach, w szczególności z problemem alkoholowym; podnoszenie kompetencji przedstawicieli instytucji działających w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów wynikających z używania alkoholu, w tym zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie;

2) Profilaktyka uniwersalna – poszerzanie oferty, upowszechnianie oraz wdrażanie uniwersalnych programów profilaktycznych rekomendowanych w ramach Systemu rekomendacji programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego, w tym programów profilaktyki uniwersalnej, które biorą pod uwagę czynniki ryzyka problemów alkoholowych i innych zachowań ryzykownych i czynniki chroniące, wspierające prawidłowy rozwój;

3) Profilaktyka selektywna i wskazująca - poszerzanie oferty pomocy psychologicznej, socjoterapeutycznej dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym; udzielanie specjalistycznej pomocy i wsparcia rodzicom, których dzieci upijają się; wdrażanie programów profilaktycznych;

4) Redukcja szkód, rehabilitacja (readaptacja, reintegracja) zdrowotna, społeczna i zawodowa - m.in. wspieranie działalności środowisk abstynenckich, poszerzanie oferty działań zmierzających do aktywności zawodowej, zwiększanie dostępności i podniesienie jakości pomocy dla osób z problemem alkoholowym i ich rodzin oraz dla osób doznających przemocy w rodzinie;

III. DIAGNOZA PROBLEMU UZALEŻNIEŃ NA TERENIE GMINY CHOCZEWO

W 2021 roku została przeprowadzona diagnoza profilaktyczna na terenie gminy Choczewo dotycząca zagrożeń społecznych. Zbadani zostali dorośli mieszkańcy gminy, sprzedawcy napojów alkoholowych oraz młodzież szkolna. Najważniejsze wnioski i wyniki tego badania przedstawiono poniżej.

III 1. Wnioski i podsumowanie wyników badań wśród dorosłych mieszkańców gminy

Skala spożywania alkoholu

- Analizując uzyskane w tym obszarze dane widzimy, że spożywanie alkoholu zadeklarowała zdecydowana większość dorosłych mieszkańców gminy Choczewo, tj. 72%. Wśród nich 13% sięga po niego w sposób okazjonalny, czyli kilka razy w roku.
- Z częstotliwością wskazującą na picie ryzykowne, czy też szkodliwe (kilka razy w tygodniu lub codziennie) po alkohol sięga 33% mieszkańców Gminy, w tym 18% stanowią osoby pijące go codziennie.

Wykonywanie obowiązków służbowych pod wpływem alkoholu

- Zebrany materiał badawczy wykazał, że część mieszkańców Gminy wykonywała swoje obowiązki służbowe pod wpływem alkoholu. Do takiego zachowania przyznało się 38% respondentów (*spośród osób spożywających alkohol*), przy czym 6% zadeklarowało, iż sytuacja taka miała miejsce często.

Prowadzenie pojazdów pod wpływem alkoholu

- Na szczególną uwagę zasługuje fakt, że do kierowania pojazdem pod wpływem alkoholu przyznało się 21% respondentów (*spośród osób spożywających alkohol*), wśród których 17% badanych zadeklarowało, że taka sytuacja była jednorazowa, natomiast 4% zdarza się to sporadycznie.
- Niepokojące jest również to, że co trzeci ankietowany był świadkiem sytuacji

prowadzenia pojazdu przez osobę znajdującą się pod wpływem alkoholu (30%), co może wskazywać na występowanie na terenie Gminy problemów w tym zakresie.

Spożywanie alkoholu w ciąży

- Podczas realizacji działań profilaktycznych warto poszerzyć wiedzę mieszkańców odnośnie tematyki FAS. Badania wykazały bowiem, że aż 33% respondentów nie ma wiedzy na temat szkodliwości picia alkoholu w ciąży na rozwój dziecka.
- Warto zwrócić uwagę na to, że świadkiem spożywania alkoholu przez kobiety w ciąży na terenie swojej miejscowości w ciągu ostatnich 12 miesięcy był co czwarty respondent, tj. 27%.

Biorąc pod uwagę powyższe wyniki badań możemy stwierdzić, że problem spożywania alkoholu wśród mieszkańców gminy Choczewo występuje w znacznym natężeniu – spożywanie alkoholu zadeklarowało większość respondentów i znaczna część spośród nich, sięga po niego w sposób wskazujący na picie szkodliwe lub uzależnienie. Badanie wykazało również występowanie na terenie Gminy problemu wykonywania obowiązków służbowych oraz prowadzenia pojazdów pod wpływem alkoholu. Niepokojącym jest również fakt braku wiedzy na temat negatywnych skutków spożywania alkoholu w trakcie ciąży, a także obserwowane na terenie Gminy sytuacje prowadzenia pojazdów pod wpływem alkoholu oraz spożywania go przez ciężarne kobiety.

Skala palenia papierosów i e-papierosów

- Zebrany materiał badawczy wykazał, że codziennie papierosy pali co piąty dorosły mieszkaniec gminy Choczewo (21%).
- Wśród obszarów problemowych związanych z paleniem papierosów można wyróżnić znaczny odsetek respondentów wypalających dziennie powyżej 16 sztuk papierosów (*14% spośród tych, którzy palą papierosy*).
- Papierosy elektroniczne są wśród dorosłej części społeczności Gminy znacznie mniej popularne, niż tradycyjne papierosy – codziennie sięga po nie 5% ankietowanych.

Opinia na temat palenia papierosów i e-papierosów

- Ważnym wnioskiem z badania jest fakt, że nie wszyscy respondenci zdają sobie sprawę ze szkodliwości palenia papierosów dla zdrowia (16%).
- E-papierosy są według dorosłych mieszkańców nieco bardziej szkodliwe, niż tradycyjne papierosy, różnica jest jednak niewielka – jako mało szkodliwe lub nieszkodliwe elektroniczne papierosy uważa 18%.

Bazując na uzyskanych wynikach można stwierdzić, że problem palenia papierosów tradycyjnych oraz e-papierosów występuje wśród dorosłych mieszkańców gminy Choczewo w znacznym natężeniu. W związku z tym zaleca się podjęcie działań profilaktycznych.

Skala zażywania narkotyków lub dopalaczy

- Do sięgnięcia po narkotyki, dopalacze lub inne środki psychoaktywne przyznało się 22% respondentów, wśród których 5% używa je codziennie, co może wskazywać w tym przypadku na problem nadmiernego zażywania substancji psychoaktywnych.

Rodzaje zażywanych substancji

- Wyniki badania ankietowego pokazały, iż mieszkańcy Gminy zażywali marihuanę, kokainę, dopalacze i inne, bliżej nieokreślone substancje (*po 1 osobie, tj. 50% spośród osób deklarujących zażywanie narkotyków*).

Dostępność nielegalnych substancji psychoaktywnych w środowisku lokalnym

- Na znajomość miejsc w swojej miejscowości, gdzie można kupić narkotyki lub dopalacze wskazał stosunkowo wysoki odsetek respondentów (26%). Przeważająca część spośród tych osób wskazała na znajomość konkretnej osoby.

Opinia na temat narkotyków i dopalaczy

- Ważnym wnioskiem z badania jest fakt, że zdecydowana większość mieszkańców zdaje sobie sprawę ze szkodliwości narkotyków i dopalaczy dla zdrowia.

Bazując na uzyskanych wynikach można stwierdzić, że problem związany z zażywaniem narkotyków, dopalaczy i innych substancji psychoaktywnych wśród dorosłych mieszkańców gminy Choczewo jest widoczny w znacznym stopniu, należy regularnie podejmować działania profilaktyczne w celu przeciwdziałania temu zjawisku.

III 2. Wnioski i podsumowanie wyników badań wśród uczniów gminy Choczewo

Skala spożywania alkoholu

- Uzyskane w procesie badawczym odpowiedzi uczniów ze szkół znajdujących się na terenie gminy Choczewo pokazują, że po alkohol kiedykolwiek w życiu sięgnął co czwarty uczeń biorący udział w badaniu, tj. 28%.
- Z przeprowadzonego badania dowiadujemy się również, że jednokrotne próby spożycia alkoholu ma za sobą 10% uczniów, natomiast pozostała część sięgnęła po niego więcej razy (18%).

W sposób ryzykowny alkohol piło 6% uczniów (*spośród osób spożywających alkohol*), którzy

zadeklarowali spożycie alkoholu 3 razy bądź więcej w ciągu ostatnich 30 dni poprzedzających badanie.

Wiek inicjacji alkoholowej

- Z przeprowadzonego badania wyłania się obraz wczesnej inicjacji alkoholowej – 24% ankietowanych przyznało, że sięgnęło po alkohol przed ukończeniem 10 roku życia, natomiast 50% w wieku między 11 a 13 lat (*spośród tych, którzy spożywali alkohol*).

Rodzaj spożywanego alkoholu

- Najpopularniejszym wśród uczniów rodzajem spożywanego alkoholu okazało się piwo, po które sięgnęła większość badanych (*87% spośród tych, którzy spożywali alkohol*).
- Na drugim miejscu pod względem rozpowszechnienia znalazła się wódka – jej spożycie zadeklarowało 32% uczniów mających za sobą inicjację alkoholową.

Okoliczności spożywania alkoholu

- Przeprowadzone badanie pozwoliło zweryfikować również okoliczności otrzymania/zdobycia alkoholu przez uczniów. Z deklaracji ankietowanych wynika, że znaczna część młodych mieszkańców Gminy miała kontakt z alkoholem, ponieważ zostali oni nim poczęstowani (*53% spośród tych, którzy spożywali alkohol*). Tylko 2% badanych dokonało samodzielnego zakupu alkoholu.

Dostępność napojów alkoholowych

- Analizując odpowiedzi uczniów z gminy Choczewo można stwierdzić, że alkohol jest stosunkowo łatwo dostępny dla respondentów – co trzeci uczeń przyznał bowiem, że nie miałaby trudności w zdobyciu alkoholu na terenie swojej miejscowości (39%).

Opinia na temat szkodliwości alkoholu

- Na podstawie deklaracji badanych uczniów możemy stwierdzić, że co czwarty respondent nie ma świadomości na temat szkodliwości alkoholu – 25% ankietowanych uznaje go za mało szkodliwy, nieszkodliwy lub przyznali, iż nie mają na ten temat żadnej wiedzy.
- Jednocześnie z uzyskanych danych widzimy, że alkohol jest przez uczniów postrzegany jako mniej szkodliwy niż dopalacze, narkotyki i papierosy.

Biorąc pod uwagę powyższe podsumowanie wyników badań możemy stwierdzić, że problem spożywania alkoholu jest wśród uczniów z gminy Choczewo widoczny. Z zebranych danych wynika, że bezpośredni kontakt z alkoholem miała znaczna część uczniów, a wśród tych, którzy

po niego sięgnęli, wiele respondentów spróbowało go jednokrotnie bądź kilka razy. Alarmujący jest fakt, że większość uczniów została alkoholem poczęstowana lub dostała go do spróbowania od rodziców. Warto mieć na uwadze przede wszystkim to, że część uczniów nie ma świadomości na temat szkodliwości alkoholu i uznaje go za łatwo dostępny.

Skala palenia papierosów

- Na podstawie zebranych danych możemy zauważyć, że kontakt z papierosami miał co szósty uczeń z gminy Choczewo (16%).
- Jednocześnie zauważalne jest to, że spośród uczniów mających z nimi kontakt, część sięgnęła po nie więcej niż jednokrotnie, bądź kilka razy (9%).
- Wysokie prawdopodobieństwo uzależnienia od papierosów występuje w przypadku 15% uczniów – sięgnęli oni po papierosy w ciągu 30 dni poprzedzających badanie więcej niż 10 razy.

Skala palenia e-papierosów

- Elektroniczne papierosy są wśród uczniów z gminy Choczewo nieco bardziej rozpowszechnione jak te tradycyjne. Po e-papierosy sięgnęło 25% uczniów, a więc różnica wynosi 9 pp.
- Wśród uczniów, którzy sięgnęli po e-papierosy, 9% paliło je jednokrotnie, natomiast pozostali częściej (15%).
- Z zebranych danych wynika również, że uczniowie palą elektroniczne papierosy w podobnej częstotliwości jak te tradycyjne. W ciągu 30 dni poprzedzających badanie, ponad 5 razy po e-papierosy sięgnęło 19% uczniów, a po zwykłe papierosy – 22%. Tym samym można wnioskować, że są to uczniowie, wśród których zachodzi wysokie prawdopodobieństwo uzależnienia.

Ocena dostępności papierosów i e-papierosów

- W porównaniu do e-papierosów, tradycyjne papierosy są dla uczniów nieco łatwiejsze do zdobycia. Różnica wynosi 8 pp. (papierosy uznaje za łatwe do zdobycia 37%, a e-papierosy 29%).

Opinia na temat szkodliwości papierosów i e-papierosów

- Odpowiedzi uczniów ze szkół na terenie gminy Choczewo dotyczące szkodliwości papierosów i e-papierosów pozwoliły na następujące wnioski: część młodych mieszkańców Gminy nie ma świadomości lub wiedzy na temat szkodliwości e-papierosów dla zdrowia (8%).

III 3. Wnioski i podsumowanie wyników badań wśród sprzedawców napojów alkoholowych gminy Choczewo

Ocena spożycia alkoholu na przestrzeni kilku lat

- Na mogący się zaostrzać problem spożywania alkoholu przez mieszkańców gminy Choczewo wskazał 1 sprzedawca, z kolei zdaniem 6 badanych spożycie alkoholu w Gminie jest stałe. Można wnioskować, że problem ten nie zaostrza się, ale należy go monitorować.

Sprzedaż napojów alkoholowych osobom niepełnoletnim

- Z deklaracji badanych wynika, że w ich miejscowości alkohol nie jest sprzedawany osobom niepełnoletnim – wszyscy respondenci zaprzeczyli żeby dochodziło do takich sytuacji.
- Analizując odpowiedzi sprzedawców napojów alkoholowych widzimy, że próby zakupu alkoholu przez osoby niepełnoletnie zdarzały się w 9/15 punktach, w których realizowane było badanie ankietowe. Większość respondentów stwierdziła, iż takie sytuacje zdarzały się raz lub kilka razy, natomiast zdaniem 3 badanych do takich sytuacji dochodziło wiele razy.
- Żaden z respondentów nie przyznał, że zdarzało mu się sprzedać alkohol osobie nieletniej, gdy osoba ta chciała kupić alkohol dla rodziców.

Sprzedaż papierosów osobom niepełnoletnim

- Bazując na uzyskanych w procesie badawczym wynikach możemy stwierdzić, że problem sprzedaży papierosów osobom niepełnoletnim w Gminie nie występuje, bądź występuje, ale w nieznacznym stopniu. 12 respondentów jednoznacznie stwierdziło, że w ciągu ostatnich 12 miesięcy nie sprzedało papierosów osobie niemającej ukończonych 18 lat, natomiast 3 z nich nie było pewnych czy osoba kupująca papierosy była pełnoletnia.

Prowadzenie pojazdu pod wpływem alkoholu

- Wyniki badania ankietowego przeprowadzonego wśród osób pracujących w punktach sprzedaży i podawania napojów alkoholowych wykazały występujący na terenie Gminy problem prowadzenia pojazdów pod wpływem alkoholu – na bycie świadkiem tego typu sytuacji wskazało aż 80% (w ocenie 9 osób miało to miejsce rzadko, zdaniem 3 badanych – czasami).

Sprzedaż alkoholu osobom nietrzeźwym

- Większość sprzedawców biorących udział w badaniu stwierdziło, że zdarzały się

sytuacje, w których osoby nietrzeźwe próbowały kupić alkohol w obsługiwanym przez nich punkcie (12 osób). 3 osoby stwierdziły, że nigdy nie doszło do takiej sytuacji.

- o Sprzedaży alkoholu osobie nietrzeźwej w ciągu ostatnich 12 miesięcy dokonało
- o 4 badanych sprzedawców i zdarzyło się to raz lub kilka razy.

IV DIAGNOZA UZALEŻNIEŃ BEHAWIORALNYCH

W pierwszym kwartale 2022 r. na zlecenie Gminy Choczewo przeprowadzono badania ankietowe na temat skali rozpowszechnienia oraz wiedzy i świadomości populacji gminy na temat uzależnień behawioralnych.

Szczegółowy rozkład odpowiedzi uzyskany na każde z zadanych pytań został zaprezentowany w odrębnym dokumencie pt. „Diagnoza uzależnień behawioralnych w Gminie Choczewo”.

Dane dotyczące lokalnych zagrożeń społecznych uzyskane zostały w drodze anonimowych badań ankietowych przeprowadzonych w Gminie Choczewo wśród dwóch grup reprezentujących następujące lokalne środowiska:

- 1) dorośli mieszkańcy
- 2) dzieci i młodzież szkolna

W poniższym podsumowaniu badań przeprowadzonych w Gminie Choczewo można wyróżnić zasadnicze problemy, jakie pojawiły się w wypowiedziach mieszkańców. Na podstawie otrzymanych wyników zostaną również podkreślone najważniejsze kwestie, wymagające uwagi ze strony władz samorządowych.

IV 1. Uzależnienia behawioralne w grupie dorosłych mieszkańców

- Uzależnienia do substancji zostały przez respondentów ocenione jako zagrażające życiu (narkomania - 92%, alkoholizm - 76%), podczas, gdy nikotynizm (40%) oraz uzależnienia od czynności, takie jak sieciologizm (20%) czy uzależnienie od hazardu uznana za zagrożenie dla zdrowia i życia ok 1/3 respondentów. Zaburzenia odżywiania, należące do uzależnień behawioralnych wskazało 59% badanych jako zjawisko zagrażające życiu. Warto zwrócić uwagę na fakt, że pozostałe z wymienionych uzależnień behawioralnych zostały przez badanych ocenione jako umiarkowanie groźne przyzwyczajenie: zakupologizm (25%), pracologizm (21%) czy seksoholizm (19%). Powyższe wyniki mogą świadczyć o relatywnie wysokiej świadomości badanych

mieszkańców na temat zagrożeń jakie niosą ze sobą poszczególne uzależnienia od czynności.

- 60% respondentów potwierdziło, że wiedzą czym są uzależnienia behawioralne. 40% badanych przyznało, że nie mają takiej wiedzy.
- W opinii pełnoletnich mieszkańców gminy Choczewo najpoważniejszymi uzależnieniami behawioralnymi są: uzależnienie od komputera i Internetu - sieciorholizm (łącznie 83%), pracoholizm (łącznie 65%) oraz zaburzenia odżywiania (łącznie 43%). Pozostałe uzależnienia od czynności zostały przez mieszkańców ocenione jako mało istotne: seksoholizm (łącznie 79%), hazard (71%) zakupoholizm (łącznie 59%).
- Badani respondenci najczęściej grają w gry liczbowe Totalizatora Sportowego np. Lotto czy Multi Multi (84%) oraz w zdrażki (72%). 16% badanych gra w gry loteryjne w radiu lub w telewizji. Pozostali wskazywali: karty prywatne (4%), gry na automatach (4%) oraz gry i zakłady w Internecie (4%).
- 32% respondentów twierdzi, że gra w gry na pieniądze, bo chcą zasilić domowy budżet i tyle samo, że jest to rozrywka, sposób na nudę. Niemal co czwarty badany (25%) deklaruje, że ma przecucie, że czeka go duża wygrana oraz taki sam odsetek potrzebuje pieniędzy na jakiś „ekstra” wydatek. Wśród powodów grania badani wskazywali także, że lubią towarzyszące grze emocje (16%), potrzebują pieniędzy ze względu na problemy finansowe (12%) a także, że chcą się odegrać (4%) i nie mogą przestać (4%).
- 24% badanych uważa, że czasami trzeba od kogoś pożyczyć pieniądze, aby móc zainwestować w grę, natomiast 39% nie wierzy w to, że na takich grach można dużo zarobić. Połowa badanych nie podziela zdania, że można się odegrać, nawet jeśli chwilowo się przegrywa. Powyższe wyniki świadczą o stosunkowo wysokiej świadomości mieszkańców gminy Choczewo na temat specyfiki uzależnienia od hazardu.
- Łącznie 96% respondentów uważa, że można się uzależnić od gier na pieniądze
- 49% badanych uważa, hazard to szczególny rodzaj gier na pieniądze, które prowadzą do uzależnienia, a hazardzista to osoba uzależniona od gier. 20% określa hazard jako każde zachowanie wiążące się z nieprzewidywalnymi skutkami, a hazardzistę jako ryzykanta, a kolejne 19% jako gry na pieniądze a hazardzistę jako osobę grającą w takie gry. Zdaniem 10 % mieszkańców gminy hazard to szczególny rodzaj gier na pieniądze: gra się o duże stawki, a hazardzista to osoba ryzykująca w tych grach duże kwoty.

- 49% badanych mieszkańców gminy korzysta ze smartfona w celu przeglądania mediów społecznościowych lub stron internetowych do 2 godzin dziennie. Kolejne 30% twierdzi, że te aktywności zajmują im od 2-4 godzin dziennie. 13% respondentów przyznaje, że spędza na tej aktywności od 4 do 6 godzin dziennie, a 4% - więcej niż 6 godzin dziennie. W ogóle nie korzysta ze smartfona 4% badanych.
- Mieszkańcy Gminy Choczewo w większości wskazywali, że nie odczuwają obawy o to, że ominie ich jakaś ważna informacja, gdy nie monitorują wydarzeń przy użyciu smartfona czy komputera (79%). Jednakże, niemal 1/5 respondentów przyznała, że miewa takie obawy, przez co odczuwa potrzebę stałego monitorowania tego, co się dzieje za pośrednictwem telefonu komórkowego lub komputera. Zachowanie to stanowi objaw syndromu FOMO (ang. *fear of missing out*). Osoba borykająca się z syndromem FOMO odczuwa trudny do określenia lęk, który nasila się w wówczas, gdy przez dłuższy czas nie ma ona dostępu do internetu. FOMO objawia się nie tylko częstym, nerwowym zerkaniem na telefon w celu sprawdzenia maili czy powiadomień na facebooku, ale także realizacją potrzeby, by nieustannie dzielić się z innymi użytkownikami internetu zdobytymi informacjami. Syndrom FOMO w dobie Internetu i mediów społecznościowych stanowi swoistą chorobę cywilizacyjną.
- 43% respondentów uważa, że ich dziecko spędza za dużo czasu w Internecie, natomiast niemal tyle samo badanych (42%) nie widzi problemu w ilości czasu spędzanego w sieci przez ich dziecko. 15% badanych odpowiedziało, że nie mają dzieci.
- 9% badanych mieszkańców przyznaje, że zdarzają im się niekontrolowane zakupy (w tym także zakupy on-line), po których miewają poczucie winy. Jednakże w większości problem ten nie dotyczy mieszkańców gminy Choczewo (91%).
- Ponad połowa badanych mieszkańców gminy Choczewo (łącznie 93%)¹ uważa, że można uzależnić się od pracy. Przeciwnego zdania jest 7% ankietowanych.

IV 2. Uzależnienia behawioralne w środowisku dzieci i młodzieży

- Wśród uczniów z gminy Choczewo popularne jest uzależnienie od smartfona i mediów społecznościowych - wskazuje na to 42% ankietowanych, a kolejne 31% określa sieciaholizm jako czasem występujący w ich otoczeniu. Jednocześnie 30% uznaje uzależnienie od Internetu za popularne w ich środowisku rówieśniczym.
- W opinii badanych uczniów pozostałe problemy takie jak hazard, zakupoholizm, zaburzenia odżywiania raczej nie występują w ich otoczeniu.

- Uczniowie z gminy Choczewo sporo czasu spędzają na korzystaniu z telefonu. 37% uczniów korzysta z telefonu do czterech godzin dziennie, 20% - do 6 godzin. 14% uczniów spędza przed ekranem smartfona powyżej sześciu godzin, za to 19% ogranicza używanie telefonu do maksymalnie dwóch godzin dziennie. 2% uczniów deklaruje, że nie posiada smartfona.
- Jedna trzecia (30%) uczniów z gminy Choczewo spędza przed komputerem do dwóch godzin dziennie. 23% uczniów deklaruje, że korzysta z komputera kilka razy w tygodniu a 14% do 4 godzin. Powyżej 6 godzin korzysta zaledwie 6% badanych uczniów. Natomiast 25% uczniów nie spędza czasu przed komputerem.
- Głównie uczniowie korzystają z komputera w domu (94%). 4% badanych zadeklarowało, że korzysta z komputera w szkole.
- Wśród najczęściej wymienianych powodów korzystania z komputera znalazły się: oglądanie filmów (69%), kontakty ze znajomymi (65%), słuchanie muzyki (60%), nauka (56%) oraz granie w gry on-line (45%). Poza tym uczniowie wykorzystują komputer do robienia zakupów on-line (31%) oraz do poznawania nowych osób (6%). 19% uczniów wskazało na inne formy spędzania czasu przed komputerem.
- 43% badanych uczniów przyznaje, że nigdy nie próbowali się ograniczać w zakresie korzystania z komputera. 36% twierdzi, że podejmowali takie próby z pozytywnym skutkiem, a 21% - tak, ale nie bez powodzenia.
- 29% uczniów codziennie poświęca 1-3 godzin na granie w gry komputerowe, 19% gra do godziny dziennie a kolejne 8% od 3-6 godzin dziennie. 27% badanych w ogóle nie gra w gry na komputerze. Powyżej 6 godzin dziennie gra w gry bardzo niewielki odsetek uczniów (1%).
- Wśród uczniów z Gminy Choczewo najpopularniejszymi grami hazardowymi okazują się być gry i zakłady w internecie (12%), zdraпки (12%) oraz inne, niewymienione rodzaje gier hazardowych, które zadeklarowało 41% badanych uczniów. Mniejszą popularność mają automaty do gier z tzw. niskimi wygranymi (6%), gry karciane (6%).
- Jeśli chodzi o rodzaje gier hazardowych to badani uczniowie z Gminy Choczewo wskazywali najczęściej, że grają w gry na pieniądze, ponieważ stanowi to dla nich rozrywkę (59%). Ponad to wskazywali, że grają w gry hazardowe, ponieważ lubią towarzyszące grze emocje (18%) i jest to modne w ich środowisku rówieśniczym (18%).

- Nieco ponad połowa z badanych uczniów nie korzystała nigdy z formy „rozrywki” jaką jest gra na automatach. Natomiast 37% badanych deklaruje, że grało kilka razy, 7% uczniów wiele razy.
- Zdecydowana większość (96%) uczniów nigdy nie brała udziału w konkursach organizowanych przez gazety, telewizję czy operatorów telefonicznych, w których wysyła się płatne smsy. 4% przyznaje, że zdarzyło im się kilka lub wiele razy wziąć udział w tego typu konkursach.
- Większość uczniów (76%) uważa, że można się uzależnić od gier na pieniądze. 10% twierdzi, że jest to raczej niemożliwe, a kolejne 13% nie ma zdania na ten temat.
- Co trzeci badany uczeń (33%) uważa, że hazard to gry na pieniądze, a hazardzista to osoba grająca w gry na pieniądze. 31 % uczniów jest zdania, że hazard to szczególny rodzaj gier, gdzie gra się o duże stawki, a hazardzista to osoba ryzykująca w tych grach duże kwoty. 24% uczniów określa hazard jako szczególny rodzaj gier na pieniądze, które prowadzą do uzależnienia, a hazardzistę jako osobę uzależnioną od gier. Niewielka grupa, bo 2% badanych uczniów poprzez hazard rozumie każde zachowanie wiążące się z nieprzewidywalnymi skutkami, a hazardzista określa jako ryzykanta. 10% przyznaje, że rozumie to w jeszcze innych sposób.

V. ADRESACI PROGRAMU

Program adresowany jest głównie do:

- 1) mieszkańców Gminy Choczewo;
- 2) dzieci, młodzieży i ich rodzin;
- 3) kadry pedagogicznej szkół, wychowawców przedszkoli, pedagogów oraz psychologów szkolnych;
- 4) organizacji pozarządowych;
- 5) lokalnych instytucji działających na rzecz rozwiązywania problemów uzależnień;
- 6) rodzice, nauczyciele, pracodawcy, sprzedawcy alkoholu i inni.

VI. CELE I ZADANIA PROGRAMU

Cel główny: jest ograniczanie zdrowotnych i społecznych skutków wynikających z nadużywania napojów alkoholowych i używania innych środków psychoaktywnych poprzez podnoszenie poziomu wiedzy i świadomości mieszkańców Gminy Choczewo oraz prowadzenie skoordynowanych działań profilaktycznych i terapeutycznych.

Cele szczegółowe: są zgodne z kierunkami działań określonymi w ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, a dostosowane są do aktualnych potrzeb lokalnych i będą realizowane poprzez poszczególne zadania.

Cel szczegółowy I: Działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz zwiększanie kompetencji osób związanych z działalnością na rzecz profilaktyki, przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy w rodzinie.

Zadania:

- a. Organizowanie i finansowanie szkoleń dla członków GKRPA i ZI, specjalistów, osób zaangażowanych w realizację programów oraz zajmujących się budowaniem, koordynacją i realizacją gminnego programu problemów uzależnień i przemocy i inicjujących działania profilaktyczne.
- b. Delegacje - członkowi GKRPA należy się zwrot kosztów podróży za dojazd na szkolenia i konferencje zwiększające kompetencji w dziedzinie profilaktyki uzależnień oraz przemocy w rodzinie, na zasadach określonych w rozporządzeniu w sprawie wysokości oraz warunków ustalania należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce stery budżetowej z tytułu podróży służbowej na obszarze kraju.
- c. Opłaty sądowe od wniosku skierowanego przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych do sądu.
- d. Opłata za sporządzenie opinii przez biegłych sądowych (psychologa i psychiatrę) w przedmiocie uzależnienia.
- e. Wynagrodzenia dla członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
- f. Wynagrodzenie dla Sekretarza GKRPA.

Cel szczegółowy II: Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i współuzależnionych oraz udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy psychologicznej, prawnej.

Zadania:

- a. prowadzenie rozmów motywujących do dobrowolnego podjęcia terapii przez osoby uzależnione;
- b. realizacja podstawowej oferty terapeutycznej dla osób uzależnionych od alkoholu i innych substancji w Oddziałach Lecznictwa Odwykowego, Poradni Zdrowia Psychicznego;
- c. realizacja zajęć terapeutycznych dla osób uzależnionych, współuzależnionych przez specjalistów w zakresie pomocy rodzinom dotkniętym problemem uzależnienia;
- d. pokrywanie kosztów sądowych związanych z kierowaniem wniosków do sądu o zobowiązanie do leczenia odwykowego w placówce ambulatoryjnej lub oddziale stacjonarnym;
- e. ponoszenie kosztów dotyczących sporządzania przez biegłego psychiatrę i psychologa opinii uzależnienia od alkoholu.

Cel szczegółowy III: Udzielanie rodzinom, dzieciom, młodzieży dotkniętym patologiami, w których występują problemy uzależnień, pomocy: opiekuńczo-wychowawczej, społecznej, psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.

Zadania:

- a) finansowanie zajęć i warsztatów w świetlicach dla dzieci. Tematyka zajęć dotyczyć będzie m. in. budowania właściwych relacji: w rodzinie, szkodliwości spożywania napojów alkoholowych, substancji psychoaktywnych oraz miejsc, w których możliwe jest poszukiwanie pomocy w sytuacjach konfliktów rodzinnych, pomocy w odrabianiu zajęć domowych;
- b) doposażenie świetlic środowiskowych z elementami socjoterapii w sprzęt oraz pomoce niezbędne do prowadzenia zajęć;
- c) zakup publikacji o tematyce profilaktycznej;
- d) promocja zdrowia, dofinansowanie zajęć sportowych dla dzieci objętych programem

profilaktycznym;

- e) dofinansowanie wycieczek wakacyjnych lub obozów zimowych dla dzieci objętych programem profilaktycznym rekomendowanych przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;

Cel szczegółowy IV: Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów spowodowanymi uzależnieniami od alkoholu, narkotyków, dopalaczy i innych, oraz przeciwdziałanie przemocy w rodzinie, w szczególności skierowanej do dzieci, młodzieży i rodziców.

Zadania:

- a) finansowanie programów, przedstawień teatralnych, spektakli, koncertów.
- b) organizowanie alternatywnego spędzania czasu poprzez upowszechnianie sportu wśród dzieci i młodzieży;
- c) współfinansowanie organizacji konkursów i imprez o charakterze sportowo rekreacyjnym popularyzującym trzeźwy i zdrowy styl życia;
- d) prowadzenie punktu konsultacyjnego;
- e) wsparcie seniorów i osób starszych w integracji międzypokoleniowej;
- f) finansowanie dla osób dorosłych, dzieci i młodzieży zajęć organizowanych przez instytucję kultury;
- g) wsparcie finansowe dla osób bądź organizacji, mające za zadanie realizację określonego celu.

Cel szczegółowy V: Przeciwdziałanie uzależnieniom behawioralnym

Zadania:

- a) profilaktyka i działania informacyjno-edukacyjne oraz szkoleniowe w zakresie rozpoznawania i reagowania na uzależnienia behawioralne wśród uczniów - szczególnie sicioholizm oraz uzależnienie od smartfona i mediów społecznościowych;
- b) psychoedukacja w zakresie problematyki uzależnień behawioralnych;
- c) upowszechnianie wiedzy na temat zasad bhp podczas pracy i edukacji zdalnej;

- d) promocja aktywnego i zdrowego stylu spędzania czasu wolnego skierowany zarówno do ogółu społeczności lokalnej i młodzieży szkolnej , jako alternatywy dla rozrywki z użyciem Internetu;
- e) rozwijanie świadomości zagrożenia jakim jest uzależnienie od czynności;
- f) monitorowanie zmian postaw społecznych w zakresie używania i nadużywania nowoczesnych technologii oraz innych uzależnień behawioralnych;
- g) osób bądź organizacji, mające za zadanie realizację określonego celu.

Cel szczegółowy VI: Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 131 i 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

Zadania:

- a) prowadzenie kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych;
- b) w przypadku stwierdzenia naruszenia przepisów ustawy kierowanie wniosków do organów ścigania.

Cel szczegółowy VII: Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych służących rozwiązywaniu problemów uzależnień oraz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Zadania:

- a) współpraca z Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Choczewie, oraz posterunkiem policji w Gniewinie w zakresie sporządzania informacji dotyczących osób nadużywających alkoholu i informowania przez pracowników tych służb, osób nadużywających i ich rodzin o możliwości uzyskania pomocy w Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Choczewie;
- b) współpraca z różnymi instytucjami w zakresie wynajmu autokaru do przewozu dzieci i młodzieży na zajęcia profilaktyczne, koncerty, konkursy i inne;
- c) wspieranie programów edukacyjnych, profilaktycznych i szkoleń w zakresie pomocy, oraz organizowania szkoleń dla sprzedawców i osób podających napoje alkoholowe na terenie Gminy Choczewo;
- d) zakup wyposażenia, materiałów biurowych, spożywczych na potrzeby Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;

- e) wspieranie programów edukacyjno-informacyjnych o tematyce profilaktycznej dla mieszkańców Gminy Choczewo;
- f) diagnoza lokalnych zagrożeń społecznych.

VII. DZIAŁANIA REALIZOWANE W PARTNERSTWIE Z ZESPOŁEM – SZKOLNO PRZEDSZKOLNYM W CHOCZEWIE I ZESPOŁEM SZKOLNO – PRZEDSZKOLNYM W CIEKOCIENIE

- a) prowadzenie kampanii Polskiego Towarzystwa Zapobiegania Narkomanii;
- b) organizacja widowiska profilaktycznego z prelekcjami;
- c) dofinansowanie ferii zimowych;
- d) zakup pomocy multimedialnych;
- e) realizacja programów profilaktyki uniwersalnej skierowanej do dzieci i młodzieży.

VIII. PROWADZENIE ŚWIETLIC ŚRODOWISKOWYCH Z ELEMENTAMI SOCJOTERAPII

Obecnie w Gminie Choczewo funkcjonuje jedenaście świetlic środowiskowych z elementami socjoterapii (Kopalino, Lublewo, Kierzkowo, Choczewo, Choczewko, Łętowo, Żelazno, Sasino, Ciekocino, Słajszewo, Jackowo). Na koszty utrzymania składają się wynagrodzenia dla opiekunów, zakup materiałów edukacyjnych, wyposażenia, żywności, art. chemiczne, dofinansowanie lekcji języka angielskiego. Planowane są: bal letni, konkurs na projekt ulotki profilaktycznej promującej świetlice środowiskowe z elementami socjoterapii, występ dzieci na Dniach Gminy Choczewo, mikołajki i bal przebierańców. Ponadto kontynuacja zamieszczania artykułów dotyczących działalności Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w „Wieściach Choczewskich” oraz prowadzenie portalu społecznościowego. Większość z wyżej zaplanowanych działań została przeniesiona z roku 2021 jako niezrealizowana z powodu pandemii koronawirusa.

IX. REALIZATORZY PROGRAMU

Zadania wynikające z niniejszego Programu będą realizowane przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Choczewie we współpracy z Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej, organizacjami pozarządowymi, placówkami, służbami

i innymi podmiotami, których działalność służy profilaktyce i rozwiązywaniu problemów alkoholowych i narkomanii w szczególności:

- Policją;
- Zespołem Szkolno – Przedszkolnym w Choczewie;
- Zespołem Szkolno – Przedszkolnym w Ciekocinie;
- Samodzielnym Publicznym Zakładem Opieki Zdrowotnej;
- Poradnią Terapii Uzależnień;
- Poradnią Zdrowia Psychicznego.

X. ZASADY WYNAGRADZANIA CZŁONKÓW GMINNEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

Ustala się dietę zryczałtowaną dla członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w następującej wysokości:

- przewodniczący komisji 700 zł (brutto);
- członek komisji 350 zł (brutto);
- wynagrodzenie przysługuje za udział na posiedzeniach komisji;
- posiedzenia komisji odbywają się min. raz w miesiącu (w dniach i godzinach określonych przez przewodniczącego komisji);
- za każdą nieobecność w posiedzeniu komisji potrąca się ½ miesięcznego wynagrodzenia;
- podstawą do wypłacania wynagrodzenia są miesięczne listy obecności, zatwierdzone przez przewodniczącego;
- wypłata wynagrodzenia następuje do 10 dnia każdego miesiąca za miesiąc poprzedni.

XI. ZASADY I ŹRÓDŁA FINASOWANIA PROGRAMU

1. Źródłem finansowania zadań Programu są środki finansowe budżetu Gminy Choczewo pochodzące z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.
2. W trakcie roku budżetowego istnieje możliwość dokonywania zmian przeznaczenia wydatków (bez konieczności zmiany Programu) zgodnie z obowiązującymi przepisami finansowymi na zadania ujęte w niniejszym Programie.

Uzasadnienie

W związku ze zmianą przepisów ustawy, ustawodawca nałożył obowiązek uchwalenia nowych Gminnych Programów Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Zmiany obejmują uzależnienia behawioralne. Stosowną uchwałę należy podjąć do dnia 31 marca 2022 r.